

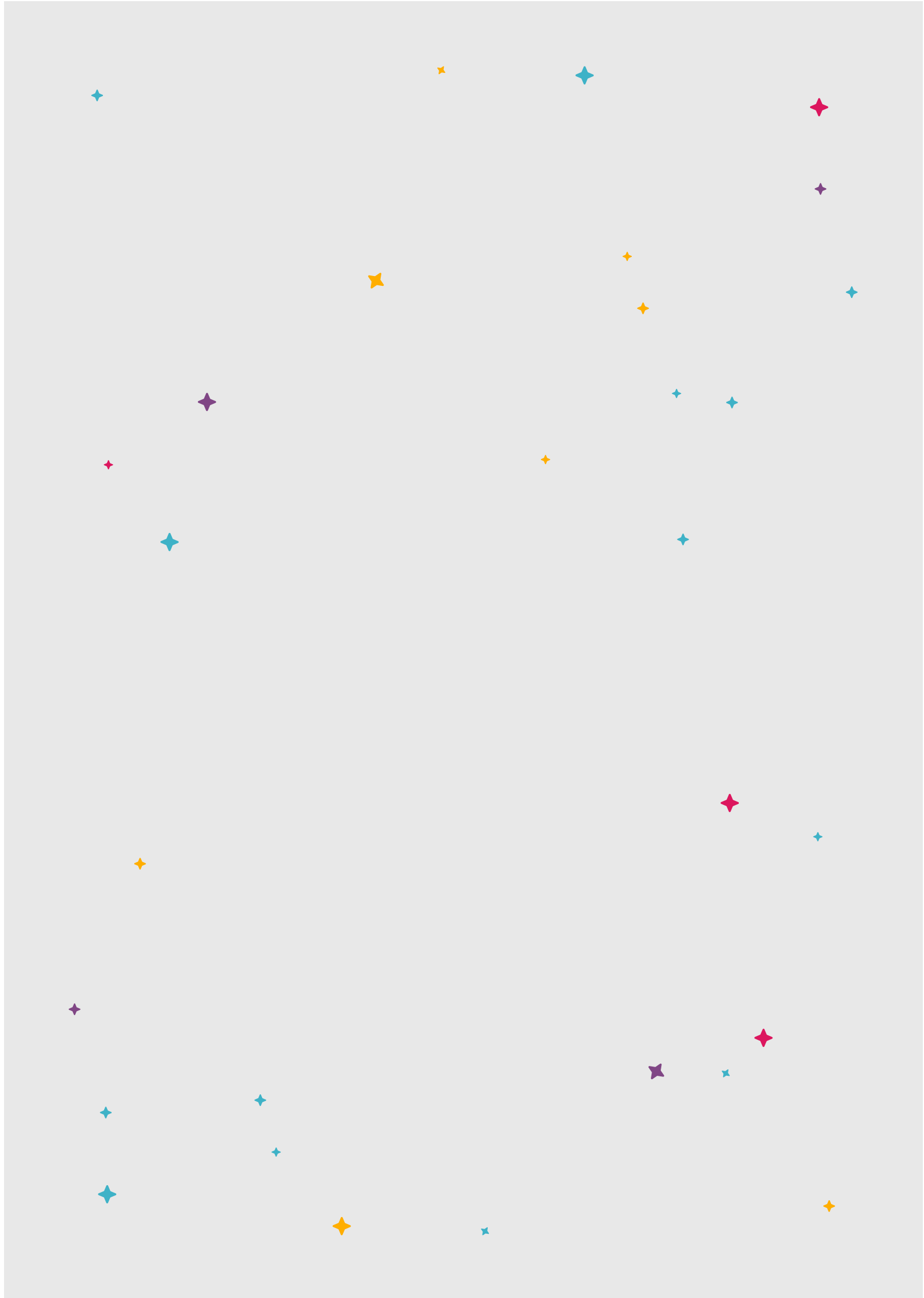

TYÖKALUPAKKI LAPSEN OIKEUKSIEN OPETUKSEEN LAPSILTA LAPSILLE

Lasten äänet ovat arvokkaita kaikissa
päätöksentekoprosesseissa.

IFM•SEI

KIDS GOT RIGHTS ✦ TYÖKALUPAKKI

- ✦ **Kirjoittanut:** Natalia Kallio
- ✦ **Editointi:** Ruba Hilal, Julia Lennon, Marta Marzà Florensa
- ✦ **Oikoluku:** Ruba Hilal
- ✦ **Käännös:** Natalia Kallio ja Milla Zuev
- ✦ **Työkalupakin tekoon osallistuneet:** Kids Got Rights-supersankarit, Viviana Bartolucci, Txema Escorsa, Iris Garcia, Nella Heiskanen, Lauren Karstadt, Bettina Rehner, Andrés Santiago, Christina Schauer, Tobias Simonsen, Pia Zevnik ja Barcelonan yliopiston GREM-tiimi (Laila Ferrús, Elena Noguera, Ana Novella ja Maria Rosa Buxarrais).

- ✦ **Graafinen suunnittelu:** Fabiana Montiel ja Álvaro Ferreira

Työkalupakki on lisensoitu Creative Commons Attribution Noncommercial Share -lisensillä. Työkalupakkia saa vapaasti kopioida, levittää, näyttää ja esittää, kunhan se mainitaan lähteenä. Ei kaupallisiin tarkoituksiin. Jos muutat tätä dokumenttia tai käytät sitä työsi pohjana, jaa se aina tämän saman lisenssin alla. Projektin on rahoittanut Euroopan unionin Perusoikeus-, tasa-arvo-, ja kansalaisuusohjelma (2014–2020).

Projektin on rahoittanut Euroopan unionin Perusoikeus-, tasa-arvo-, ja kansalaisuusohjelma (2014–2020).

IFM-SEI, Rue Joseph II, 120 B-1000 Bryssel, Belgia.

ifm-sei.org

MITÄ LÖYDÄT LAPSILLA ON OIKEUDET -TYÖKALUPAKISTA?

Me IFM-SEI:ssa uskomme, että koulutus on tehokas työkalu muutoksen luomiseen. Tästä työkalupakista löydät tietoja ja ohjeita, jotka helpottavat sinua suunnittelemaan ja toteuttamaan lapsen oikeuksia tukevaa toimintaa. Lapsilta lapsille.

Löydät työkalupakista myös hauskoja ja mielenkiintoisia ryhmäharjoitteita, jotka opettavat lisää lapsen oikeuksista!

IFM-SEI

The International Falcon Movement – Socialist Educational International eli IFM-SEI on kansainvälinen koulutuksellinen, lapsen oikeuksia puolustava liike. IFM-SEI antaa lapsille välineitä toimia aktiivisesti maailmassa oikeuksiensa puolesta.

IFM-SEI:lla on ympäri maailman 46 jäsenjärjestöä, jotka järjestävät arvoihimme pohjautuvaa koulutusta. Arvojamme ovat tasa-arvo, demokratia, rauha, solidaarisuus, yhteistyö ja ystävyys. Uskomme, että lasten johtamat päätöksentekoprosessit ja yhteistyö aikuisten kanssa ovat erittäin tärkeitä.

Kids Got Rights! Lapsilla On Oikeudet!

Kids Got Rights! on kaksivuotinen projekti, jossa 8–13-vuotiaat lapset eri Euroopan Unionin maista ovat kokoontuneet yhteen kansainvälisiin tapaamisiin ja useisiin kotimaan aktiviteetteihin. Tapaamisissa he ovat oppineet ja opettaneet muille omia oikeuksiaan.

Projektissa mukana olevia lapsia kutsutaan supersankareiksi, koska he ovat projektin kautta oppineet entistä enemmän lapsen oikeuksista, keränneet tietoa muilta lapsilta ja opettaneet muille lapsille ja aikuisille lapsen oikeuksia.

Kids Got Rights! -projektilla annamme lapsille mahdollisuuden käyttää ääntään ja ottaa valtaa heitä koskevissa päätöksissä. Lapsella on oikeus tulla kuulluksi, perustaa ryhmiä ja liittyä niihin. Lapsella on oikeus saada tietoa heitä koskevasta julkisesta päätöksenteosta, ja heidän mielipiteensä tulee ottaa vakavasti huomioon päätöksiä tehtäessä myös heidän jokapäiväisessä elämässään.

4 tärkeää tavoitettamme:

- ◆ Kouluttaa lapsia ja aikuisia lapsen oikeuksista.
- ◆ Auttaa kaikkia lapsia oppimaan ja ymmärtämään oikeutensa jokapäiväisessä elämässä, koulussa, perheissä ja järjestöissä.
- ◆ Opettaa lapsia toimimaan aktiivisesti yhdessä muiden lasten kanssa oikeuksiensa vaatimiseksi, ja antaa heille ääni protestoida, kun niitä rikotaan. Kids Got Rights! Lapsilla on oikeudet!
- ◆ Rakentaa ymmärrystä lasten osallisuus-oikeuksista lasten järjestöissä ja muissa ympäristöissä.

Miksi loimme tämän työkalupakin?

Työkalupakki on luotu edistämään lapsen oikeuksia. Jokaisen lapsen tulee ymmärtää omat oikeutensa. Työkalupakki on tehty yhteistyössä lasten kanssa ja suunnattu lapsille. Löydät työkalupakista lasten valitsemaa ja luomia harjoitteita. Tavoittemme on, että oppiessaan omat oikeutensa itseohjautuvuuden ja tekemisen kautta, lapsista kasvaa aktiivisia kansalaisia ja päättäjiä.

Me IFM-SEI:ssa uskomme, että voimme oppia lapsilta paljon. Opetusmenetelmämme mahdollistavatkin sen, että lapset voivat samanaikaisesti oppia ja opettaa.

Slovenian Kotkien supersankarit kertoivat videolla, miltä työkalupakin tulisi näyttää. Työkalupakin tuli olla lapsiystävällinen, värikäs ja kuvitettu. Fontin tuli olla iso ja selkeä.

Mikä on työkalupakki ja miten sitä voi käyttää?

Työkalupakki on kirja, joka sisältää epävirallisen oppimisen keinoja: tietoja, taitoja ja ohjeita, joiden avulla voit ohjata toimintaa. Työkalupakki auttaa toteuttamaan teoriaa käytännössä, eli voit suunnitella ja toteuttaa lapsen oikeuksiin liittyviä harjoitteita, leikkejä ja pelejä yhdessä ryhmäsi kanssa.

Tämä työkalupakki on lasten luoma:

LAPSILTA LAPSILLE

LAPSILTA AIKUISILLE

Määritelmät

Työkalupakin avainsanoja:

✦ **Lapsen oikeudet**

Lapset tarvitsevat erityistä huolenpitoa, minkä vuoksi lapsille on määritelty omat oikeudet: lapsen oikeudet. Kaikilla lapsilla on kaikki lapsen oikeudet riippumatta siitä, mitä kieltä he puhuvat, missä he asuvat, mitä uskontoa he edustavat, mitä he ajattelevat, miltä he näyttävät, ovatko he tyttöjä vai poikia tai haluavatko he sukupuoltaan lainkaan määriteltävän. Oikeudet ovat samat myös riippumatta lapsen terveydentilasta, varallisuudesta ja sukulaisuussuhteista. Yhtäkään lasta ei saa kohdella epäoikeudenmukaisesti tai syrjiä mistään syystä (1).

✦ **Yhdistyneiden kansakuntien (YK:n) lapsen oikeuksien sopimus**

Lapsen oikeuksien sopimus määrittelee kaikille lapsille kuuluvat oikeudet, eli lapsen oikeudet. Nämä ovat kaikille lapsille kuuluvia erityisiä ihmisoikeuksia. Lapsen oikeudet on koottu Yhdistyneiden kansakuntien lapsen oikeuksien yleissopimukseen. Sopimus velvoittaa maita muuttamaan lakinsa ja toimintansa sellaisiksi, että lapsen oikeudet toteutuvat. Lapsen oikeuksien sopimuksen ovat luoneet useiden maiden päättäjät yhdessä (2).

✦ **Lapsiystävällinen kieli**

IFM-SEI:ssa käytetään termiä lapsiystävällinen kieli, mikä tarkoittaa, että kielen tulee olla lapsille helposti ymmärrettävää ja houkutella heitä mukaan tekemiseen.

✦ **Energizer**

IFM-SEI:ssa tehdään energizereita eli aktivointileikkejä toiminnan alussa, keskellä tai lopussa. Energizer voi olla mikä tahansa melko nopea ja hauska leikki tai peli, joka antaa ryhmälle energiaa.

✦ **Jälkipuinti / Debriefing**

IFM-SEI:ssa jälkipuinnilla tarkoitetaan keskustelua toiminnan lopussa. Jälkipuinnissa keskustellaan siitä, mitä harjoitteen aikana tapahtui, miltä osallistujista tuntui ja mitä he oppivat. Jälkipuinti on erittäin tärkeä osa toimintaa, koska sen aikana tapahtuu paljon oppimista ja oivalluksia. Oppimista tukee, kun pääsemme jakamaan ajatuksia, tunteita ja tapahtuneita asioita turvallisessa ympäristössä (3).

✦ **Turvallinen tila**

IFM-SEI:ssa pyritään aina luomaan turvallisia tiloja, joissa ihmiset voivat tuntea olonsa varmaksi ja turvallisiksi ilmaistessaan tunteitaan ja osallistuessaan toimintaan.

Tähän voitte kirjoittaa sanoja, jotka olette löytäneet työkalupakista ja vaativat selvennystä.

Lainaukset:

1. Unicef. The United Nations Convention on The Rights of The Child – the Children’s Version. s.3

<https://www.unicef.org/media/60981/file/convention-rights-child-text-child-friendly-version.pdf>

2. Unicef. United Nations Convention on the Rights of the Child.

<https://www.unicef.org.au/our-work/information-for-children/un-convention-on-the-rights-of-the-child>

3. Euroopan neuvosto 2020 (2002). Compass – Manual for Human Rights Education. 481.

<https://rm.coe.int/compass-eng-rev-2020-web/1680a08e40>

Lapsen oikeudet: LAPSILTA LAPSILLE

Lapsen oikeuksien historia

Ajatus ihmisen perusoikeuksista juontaa juurensa monista kulttuureista ja perinteistä. Oikeudet ovat vastauksia tarpeisiin, joita kaikilla maailman ihmisillä on (1). Erityisen huolenpidon tarpeensa vuoksi lapsilla on aivan omat ihmisoikeutensa, joista monien maiden päättäjät ovat yhdessä sopineet (2). Lasten omat ihmisoikeudet on määritelty Yhdistyneiden kansakuntien lapsen oikeuksien yleissopimuksessa. Lapsen oikeudet kuuluvat kaikille lapsille, eli alle 18-vuotiaille.

Sopimuksen päätavoite on turvata kaikkien lasten terveys, koulutus, tasa-arvo ja turvallisuus. Valitettavasti tähän on vielä pitkä matka kuljettavana, sillä lapsen oikeuksia ei kunnioiteta tai tunnusteta kaikkialla, eivätkä ne siten toteudu kaikkien lasten kohdalla. Siksi on tärkeää, että lapset oppivat oikeutensa ja opettavat niitä toisille lapsille (3).

Tärkeitä tapahtumia lapsen oikeuksien historiassa:

- ✦ Vuonna 1959 Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokous hyväksyi lapsen oikeuksien julistuksen.

- ✦ Vuonna 1989 YK:n yleiskokous hyväksyi lapsen oikeuksien yleissopimuksen.

- ✦ Kansainvälistä lapsen oikeuksien päivää on vietetty marraskuun 20. päivänä vuodesta 1954 alkaen.

Lainaukset:

1. Euroopan neuvosto 2020 (2002). Compass - Manual for Human Rights Education. 384 – 386.

<https://rm.coe.int/compass-eng-rev-2020-web/1680a08e40=>

2. Unicef. Convention on the Rights of the Child.

<https://www.unicef.org/child-rights-convention/convention-text>

3. European parliament, p.2, n.d.

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/644175/EPRS_BRI\(2019\)644175_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/644175/EPRS_BRI(2019)644175_EN.pdf)

Lapsen oikeudet: lapsilta lapsille

Kids Got Rights! -projektin supersankareiden mielestä on tärkeää käänntää lapsen oikeudet lapsiystävälliselle kielelle, mukaan lukien kuvat, videot ja verkkomateriaalit.

Lasten pitämät työpajat lapsille ja aikuisille

Kids Got Rights -projektin aikana supersankarit loivat lapsen oikeuksista omia työpajoja lapsille ja aikuisille. Näitä työpajoja kutsuttiin Kids Hubeiksi eli pöhinäpajoiksi.

✦ Kids Hubit eli pöhinäpajat:

Pöhinäpajat saivat alkunsa lasten omista kotimaissa, joissa lapset suunnittelivat ja toteuttivat työpajoja lapsille ja aikuisille. Lapset saivat mahdollisuuden järjestäytyä ja suunnitella itse lapsen oikeuksiin liittyviä työpajoja. Ensimmäinen ryhmä ohjasi osallistumiseen, itseohjautumiseen ja lapsen oikeuksiin liittyviä työpajoja. Toinen ryhmä ohjasi työpajoja aikuisille. Aikuisille suunnatuissa työpajoissa lapset puhuivat lapsen oikeuksista ja erityisesti lasten oikeudesta osallisuuteen.

✦ Lapsijohtoisen ja epävirallisen oppimisen hyödyt:

Työpajojen ohjaaminen muille lapsille ja aikuisille antoi prosessin aikana lapsille paljon itseluottamusta, uusia taitoja ja osallisuuden kokemuksia. Lapset kokivat osallistuvansa aktiivisesti tärkeisiin prosesseihin.

Supersankarit DUI Leg og Virkestä esittelemässä projektia Tanskan pääministerille

Harjoitteet

- ✦ Tästä työkalupakin osasta löydät monia mielenkiintoisia lapsen oikeuksiin liittyviä harjoitteita, kuten pelejä ja leikkejä. Kids Got Rights! -projektin supersankarit ovat luoneet ja valinneet harjoitteet.
- ✦ Näitä harjoitteita voidaan tehdä monenlaisissa ympäristöissä ja ne sopivat kaikenlaisille ryhmille, jotka haluavat oppia lisää lapsen oikeuksista.
- ✦ Harjoitteilla on omat teemansa ja kohderyhmänsä. Löydät jokaisen harjoitteen kohdalta osallistujien suosituksiensa, harjoituksen keston, osallistujien määrän ja harjoitteen vaikeustason (1 = erittäin helppo, 2 = helppo, 3 = kohtalainen, 4 = vaikea, 5 = edistynyt).
- ✦ Löydät myös harjoitteen ohjeet sekä tietoa tarvittavista materiaaleista ja työnjaosta. Harjoitteiden kulku selitetään askel askeleelta. Harjoitteen lopuksi on jälkipuinti (debriefing). Jälkipuinnissa voitte pohtia esimerkiksi esitettyjä kysymyksiä yhdessä ryhmän kanssa.
- ✦ Osallistujat voivat olla niin lapsia kuin aikuisiakin. Suosittelemme, että valitut harjoitteet osallistujien ikäryhmän perusteella!

Lapsen oikeuksien timantti

- Ikä: 6+ • Kesto: 20 min
- Ryhmän koko: 15-20 • Taso: 1

Mitä teemme?

Opimme ymmärtämään lapsen oikeuksia keskustelun ja ryhmätyön kautta.

Tämä auttaa harjoitteen työnjaossa. On tärkeää päättää etukäteen, kuka tekee mitäkin. Voitte myös lisätä erilaisia rooleja.

Kuka selittää leikin säännöt? Kuka auttaa? Kuka seuraa ajan kulkua?

Mitä tarvitsemme?

Materiaalit:

Kirjoita tai tulosta kortteja, joissa lukee lapsen oikeuksia.

Työnjako:

Kertoja: _____

Avustaja: _____

Ajanottaja: _____

Aktiviteetin vaiheet:

1. Osallistujat käyvät läpi kortteja, joihin on kirjoitettu lyhennelmiä Yhdistyneiden kansakuntien lapsen oikeuksien yleissopimuksen artikloista. Ryhmän kanssa on hyvä käydä läpi jokaisen kortin merkitys.

Tärkeä muistutus! Nämä lasten oikeudet eli artiklat ovat sääntöjä, joita tulee noudattaa, jotta kaikkien lasten tarpeet täyttyvät ja jotta heidän oikeuksiaan suojellaan ja kunnioitetaan.

2. Osallistujat asettelevat kortit tärkeysjärjestykseen timantin muotoon. Tärkein oikeus asetetaan alimmalle riville. Seuraavalle riville kaksi seuraavaksi tärkeintä. Kolmannelle riville kolme seuraavaksi tärkeintä ja niin edelleen.

3. Kun kaikki kortit on aseteltu, voit pyytää osallistujia esittelemään timanttinsa ja kertomaan, miten he päätyivät järjestykseen.

Jälkipuinti:

- ◆ Minkä oikeuden valitsit alimmaksi eli tärkeimmäksi ja miksi?
- ◆ Kuinka moni ryhmä valitsi saman oikeuden?
- ◆ Miltä oikeuksien tärkeysjärjestykseen laittaminen tuntui?

Tärkeää! On tärkeää kertoa, että tehtävä on tarkoituksella haastava ja mahdoton. Kaikki oikeudet ovat tärkeitä, ja siksi ne sisältyvät Yhdistyneiden kansakuntien lapsen oikeuksien yleissopimukseen. Jokaista oikeutta tarvitaan, sillä ne liittyvät kaikki toisiinsa. Ilman yhtä ei olisi muitakaan.

Sorrettujen teatteri

- Ikä: 8+ • Kesto: 1h 40min
- Ryhmän koko: 20-21 • Taso: 1

Tiesitkö?

Sorrettujen teatteri on menetelmä, jossa osallistujille osoitetaan esimerkkejä epäoikeudenmukaisuudesta. Harjoituksen aikana sinulla on mahdollisuus korjata epäoikeudenmukaisuus näyttelemällä kohtauksessa.

Mitä teemme?

Opimme tunnistamaan tilanteet, joissa lapsen oikeuksia loukataan. Harjoitteen avulla voimme keksiä keinoja toimia oikein tilanteissa, joissa huomaamme epäoikeudenmukaisuutta.

Mitä tarvitsemme?

Materiaalit:

- ◆ Keksittyjä tilanteita ja kohtauksia näyteltäviksi
- ◆ Fläppitaulu tai isoja paperiarkkeja
- ◆ Kyniä

Työnjako:

Kertoja: _____

Avustaja: _____

Ajanottaja: _____

Ennen harjoitteen alkua:

Näyteltävät tilanteet ja kohtaukset tulee valmistella etukäteen. 😊

Mutta... kuinka me valmistelemme kohtaukset? 😊

Meillä on kaksi vaihtoehtoa:

Anna osallistujien päättää. Voit antaa heille 3 kysymystä auttaaksesi heitä:

1. Mistä lapsen oikeudesta haluat puhua?
2. Milloin tätä oikeutta loukataan?
3. Miten tilanteen voisi näytellä?

Voit myös katsoa kaksi alla olevaa esimerkkiä, jotka voivat auttaa keksimään kohtauksia. 😎

Harjoitteen vaiheet:

1. Jaa osallistujat 3–4 hengen ryhmiin ja anna heille kohtaus näyteltäväksi.

Katsotaanpa tämä kolmivaiheinen esimerkki:

1. Mistä oikeudesta haluamme puhua? Oikeus nimeen.
2. Milloin tätä oikeutta rikotaan? Esimerkki: Lapsella on epätavallinen nimi. Muut lapset, vanhemmat ja jopa opettajat kutsuvat lasta siksi sukunimellä.

3. Mahdollinen kohtaustilanteen näyttelemiseksi: Oppilaat pilkkaavat luokkahuoneessa oppilasta, jolla on epätavallinen nimi. Opettaja on paikalla, mutta keskittyy seuraavan oppituntinsa valmisteluun eikä auta lasta.

Jos tarvitset lisää inspiraatiota, tässä on toinen esimerkki! 😊

1. Mistä oikeudesta haluamme puhua? Oikeus uskontoon.

2. Milloin tätä oikeutta rikotaan? Esimerkki: Kun joku ei kunnioita toisen uskontoa.

3. Mahdollinen kohtaustilanteen näyttelemiseksi: Lapsi, jolla on uskonnollinen symboli (esimerkiksi risti), kävelee kadulla ystävänsä kanssa. Tilanteeseen ilmestyy kiusaajia häiritsemään lasta. Lapsi onnistuu onneksi pakenemaan kiusaajilta. Aikuinen näki tilanteen, mutta ei tehnyt mitään.

2. Kun ryhmät ovat valmistelleet kohtaustensa, on aika näyttää kohtaustilanteen ensimmäisen kerran!

3. Nyt ryhmä näyttää kohtaustilanteen uudelleen. Tällä kertaa yleisöllä on mahdollisuus puuttua tilanteeseen pysäyttämällä kohtaustilanteen. Kohtaustilanteen voi pysäyttää huutamalla STOP!

4. Kun joku yleisöstä huutaa STOP, näyttelijöiden tulee jäätävä paikalleen.

5. Osallistuja, joka huusi STOP, poistaa yhden näyttelijän kohtaustilanteesta ja tulee itse jatkamaan kohtaustilanteen. Kun näyttelijä on vaihdettu, kohtaustilanteen jatkuu.

Huomio! Useampi kuin yksi osallistuja voi puuttua kohtaukseen. Kun joku yleisöstä on vaihtanut paikkaa näyttelijän kanssa, kohtaus jatkuu, kunnes joku huutaa uudelleen STOP. Jos joku toinen osallistuja huutaa STOP, hän tulee jonkun toisen näyttelijän tilalle.

6. Kohtaus voidaan päättää, jos se on ratkaistu tai jos sille ei ole mahdollista lopetusta.

Jälkipuinti:

- ◆ Mikä kohtauksessa muuttui?
- ◆ Miltä tuntui puuttua tilanteeseen?
- ◆ Kuinka tärkeitä kohtauksiin tehdyt muutokset olivat lapsen oikeuksien kannalta?
- ◆ Miltä tuntui näytellä tilanteita?

Tämän harjoitteen ovat valinneet Slovenian Falcons Youth Unionin jäsenet.

Pohditaan lapsityövoimaa

- Ikä: 8+ • Kesto: 45 min
- Ryhmän koko: 10-15 • Taso: 3

Mitä teemme?

Opimme ymmärtämään paremmin lapsityövoiman ja lapsen oikeuksien suhdetta.

Mitä tarvitsemme?

Materiaalit:

- ◆ Fläppitaulu
- ◆ Tusseja
- ◆ Paperia
- ◆ Kyniä

Työnjako:

Kertoja: _____

Avustaja: _____

Ajanottaja: _____

Harjoitteen vaiheet:

1. Kysymme osallistujien ajatuksia lapsityövoimasta.

- Missä lapsityövoimaa käytetään eniten?
- Kuinka moneen lapseen lapsityövoima vaikuttaa?
- Mitkä ovat lapsityövoiman syyt?
- Mitä työtä tekevät lapset ajattelevat ja tuntevat?
- Mitkä ovat lapsityövoiman vaikutukset lapseen nyt ja aikuisena?
- Voivatko lapsityötä tekevät lapset käydä koulua?

Neuvo: Alla olevat kysymykset ja kolme vastausvaihtoehtoa niihin voi kirjoittaa fläppitaululle tai mille tahansa isolle paperille.

2. Ryhmälle annetaan aikaa pohtia ja etsiä vastauksia esitettyihin kysymyksiin.
3. Tämän jälkeen osallistujat tekevät tietovisan lapsityövoimasta. Kysymyksinä voi käyttää esimerkiksi yllä olevia kysymyksiä.

Neuvo: vastausvaihtoehtojen kirjoittaminen tietovisaan:

1. Oikea vastaus
2. Yksi vastaus, joka on melkein samanlainen kuin oikea vastaus
3. Toinen vastaus, joka on melkein samanlainen kuin oikea vastaus
4. Yksi selkeästi väärä vastaus

Huomio! Tietovisan tekeminen on tehokas tapa oppia aiheesta lisää!

Jälkipuinti:

- ◆ Millainen olo sinulla on nyt? Miksi?
- ◆ Olivatko jotkut vastauksista yllättäviä? Miksi?
- ◆ Mitä voimme tehdä ryhmänä estääksemme lapsityövoiman käyttöä?

Haluatko oppia lisää aiheesta? Katso työkalupakin seuraava harjoite!

Opitaan lisää lapsityövoimasta

- Ikä: 8+ • Kesto: 45 min
- Ryhmän koko: 10-15 • Taso: 2

Mitä teemme?

Opimme ymmärtämään paremmin lapsityövoimaa ja lapsityöläisiä.

Mitä tarvitsemme?

Materiaalit:

- ✦ Tietokone
- ✦ Kyniä ja paperia
- ✦ Tietovisa-alusta, esimerkiksi Kahoot

Työnjako:

Kertoja: _____

Avustaja: _____

Ajanottoja: _____

Huomio! Tämä harjoite on jatkoa edelliselle harjoitteelle. Voit tehdä ne eri päivinä tai heti peräkkäin

Ennen harjoitteen alkua:

1. Aiemman harjoitteen aikana tehdyt tietovisakysymykset otetaan mukaan tähän harjoitteeseen.

Neuvo! Voit kirjoittaa kysymykset fläppitaululle. Joskus on helpompaa miettiä kysymyksiä, kun ne on kirjoitettu ylös.

Harjoitteen vaiheet:

1. Tietovisan tekemisen aikana osallistujat ovat oppineet paljon lisää lapsityövoimasta. Katsotaanpa mitä osallistujat ajattelevat nyt:

Voit käyttää näitä esimerkkikysymyksiä:

- ✦ Mitkä kysymykset yllättivät sinut eniten?
- ✦ Oliko tiedon löytäminen vaikeaa?
- ✦ Tiesitkö lapsityövoimasta aiemmin?
- ✦ Nimeä yksi asia, mitä opit harjoitteen aikana

2. Keskustelun jälkeen on aika tutkia, mitä olemme oppineet! Piilota ensin tietokilpailun kysymykset. Anna osallistujille kyniä ja paperia vastausten kirjaamista varten. **Tietovisa voi alkaa!** 🖱️ **pelata joukkueina.**

Jälkipuinti:

- ✦ Oliko vaikea muistaa kysymysten vastauksia?
- ✦ Kuinka voimme auttaa muita oppimaan lapsityövoimasta?
- ✦ Tuleeko mieleen jotain parannettavaa?
- ✦ Osallistuivatko kaikki osallistujat tietovisan tekemiseen?

Tämän harjoitteen on valinnut Kinderfreunde/Rote Falken.

Taistelu appelsiinista

- Ikä: 8+ • Kesto: 30 min
- Ryhmän koko: 4-24 • Taso: 2

Mitä teemme?

Lisäämme tietoisuutta Yhdistyneiden kansakuntien lapsen oikeuksien yleissopimuksesta leikkimielisen konfliktitilanteen ja keskustelun kautta.

Mitä tarvitsemme?

Materiaalit:

- ◆ Yksi appelsiini

Työnjako:

Kertoja: _____

Avustaja: _____

Ajanottaja: _____

Harjoitteen vaiheet:

1. Kerro osallistujille, että he tulevat pelaamaan "appelsiinipeliä". Jaa osallistujat kahteen ryhmään.

a. Pyydä ryhmää A menemään huoneen ulkopuolelle odottamaan. Ryhmät eivät saa kuulla toistensa puhetta. Tämä on erittäin tärkeää!

2. Kerro ryhmälle B, että heidän tehtävänsä tässä pelissä on saada appelsiini itselleen, jotta he voivat tehdä appelsiinista mehua.

3. Mene huoneen ulkopuolelle ja kerro ryhmälle A, että heidän tehtävänsä on saada appelsiini itselleen, jotta he voivat tehdä sen kuorista appelsiinikakun.

4. Pyydä nyt molempia ryhmiä tulemaan samaan huoneeseen. Pyydä osallistujia istumaan riviin niin, että he istuvat toisistaan vastapäätä.

5. Kerro molemmille ryhmille, että heillä on kolme minuuttia aikaa saada tarvitsemansa. Muistuta ryhmiä, että väkivallan käyttö on kielletty. Aseta appelsiini ryhmien väliin ja kerro, että harjoite alkaa NYT.

Jälkipuinti:

- ✦ Mikä oli joukkueesi tavoite?
- ✦ Mitä teit saavuttaaksesi ryhmäsi tavoitteen?
- ✦ Miksi on tärkeää, että ihmiset kommunikoivat toistensa kanssa selvittääkseen konfliktitilanteet?
- ✦ Tuleeko mieleen samankaltaisia tilanteita? Mitä silloin tapahtui? Saatiinko konflikti selvitettyä?

Tämän harjoitteen on valinnut Argiragazzi. Lähde: Nancy Flowers ja Zsuzsanna Szelényi 2009 (2007). *Compassito – Manual on Human Rights Education for Children*. 166–167. European Youth Centre, Budapest.

Lippupeli

- Ikä: 8+ • Kesto: 30 min
- Ryhmän koko: 20-25 • Taso: 3

Mitä teemme?

Opimme ymmärtämään, miten epäreiluja konfliktit voivat olla.

Mitä tarvitsemme?

Materiaalit:

- ◆ Kolmenlaisia kortteja:
- ◆ 10 timanttikorttia Kuninkaallisille
- ◆ 10 lelukorttia Lapsille
- ◆ 10 kirjakorttia Perheille

- ◆ Kolmen värisiä liivejä, nauhoja tai kasvomaaleja joukkueiden merkitsemiseen.

Työnjako:

Kertoja: _____

Avustaja: _____

Ajanottaja: _____

Harjoitteen vaiheet:

1. Jaa osallistujat kolmeen joukkueeseen: Kuninkaallisiin, Perheisiin ja Lapsiin.
2. Pelin idea on saada takaisin ne joukkueellesi kuuluvat kortit, jota ovat jonkun toisen joukkueen pesässä.
 - ◆ Timanttikortit ovat Lasten pesässä. → Kuninkaalliset yrittävät iskeä Lasten pesään.
 - ◆ Lelukortit ovat Perheiden pesässä. → Lapset yrittävät iskeä Perheiden pesään.
 - ◆ Kirjakortit ovat Kuninkaallisten pesässä. → Perheet yrittävät iskeä Kuninkaallisten pesään.
3. Sinun täytyy puolustaa pesäsi yrittämällä saada kiinni toisen joukkueen osallistuja, joka yrittää tulla sinne. Kun saat kiinni toisen joukkueen osallistujan, pelaatte Kukkotaistelun.

Mikä on Kukkotaistelu?

Molemmat Kukkotaistelun osallistujat yrittävät pysyä pystyssä niin, että he seisovat yhdellä jalalla ja pitävät kädellä toisen jalan polvea ylhäällä. Samalla yritetään saada toinen osallistuja kaatumaan. Kun saat toisen osallistujan kaatumaan, olet voittanut taistelun.

- ◆ Jos hyökkääjä voittaa taiston, hän saa ottaa yhden kortin pesästä
- ◆ Jos puolustaja voittaa taiston, hyökkääjän tulee palata omaan kotipesäänsä ilman korttia.

4. Kuitenkin!

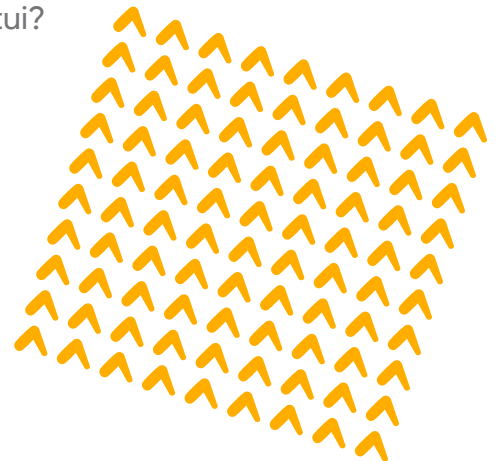
- ◆ Kuninkaallisten joukkue voi vaihtaa kolme timanttikorttia saadaakseen yhden jäsenen lasten joukkueesta omaan joukkueeseensa. Tällöin yhden pelaajan Lasten joukkueesta tulee vaihtaa Kuninkaallisten joukkueeseen ja heidän pelivaatteisiinsa, mutta hän voi pitää kasvomaalauksensa.
- ◆ Perheiden joukkue voi pelastaa lapsen Kuninkaallisten joukkueesta antamalla heille yhdeksän kirjakorttia.

Lasten saaminen Kuninkaallisten joukkueeseen on helpompaa kuin heidän pelastamisensa! 😊

5. Peli loppuu, kun kaikki Lasten joukkueen jäsenet ovat Kuninkaallisten pesässä.

Jälkipuinti:

- ◆ Mikä oli tämän pelin tarkoitus?
- ◆ Oliko peli samanlainen jokaiselle joukkueelle?
- ◆ Millainen rooli sinulla oli pelissä? Miltä se tuntui?

Tämän harjoitteen on valinnut Esplais Catalans.

Päihitä vihapuhe internetissä

- Ikä: 13+ • Kesto: 1h
- Ryhmän koko: 10–20 • Taso: 4

Mitä teemme?

Lisäämme tietoisuutta reilusta käyttäytymisestä internetissä oppimalla, mitä vihapuhe ja sen seuraukset ovat.

Mitä tarvitsemme?

Materiaalit:

- ✦ Isoja kartonkeja
- ✦ Tusseja
- ✦ Paperia
- ✦ Kyniä

Työnjako:

Kertoja: _____

Avustaja: _____

Ajan ottaja: _____

Ennen harjoitteen alkua:

1. Mitä on vihapuhe internetissä?

Hetkinen... mitä on vihapuhe? 😊 Tässä on hieman tietoa vihapuheesta:

Vihapuhe on vihan ilmaisemista ja väkivaltaisiin tekoihin yllyttämistä jotain tiettyä ihmisryhmää vastaan. Esimerkiksi seksuaalivähemmistöihin kuuluvat, rodullistetut ja uskonnollisiin vähemmistöihin kuuluvat ihmiset kokevat usein vihapuhetta. Vihapuhe siis kohdistuu tiettyyn ryhmään, ja sitä on paljon myös internetissä.

✦ Onko internetissä kiusaaminen vihapuhetta? – Se voi olla.

Esimerkiksi silloin, kun jotakuta kiusataan etnisen taustan, uskonnon tai seksuaalisen suuntautumisen vuoksi, se on vihapuhetta.

Nyt sinulla on hieman tietoa aiheesta ja voitte jatkaa ryhmänne kanssa aiheen tutkimista!

Harjoitteen vaiheet:

1. Ensimmäiseksi määritellään vihapuhe.
2. Anna jokaiselle osallistujalle kynä ja paperia. Jokaisen osallistujan tulee kirjoittaa paperille määritelmä tai mielikuva, joka tulee mieleen sanasta vihapuhe.
3. Kun jokainen osallistuja on valmis, katsotaan kaikkien vastaukset läpi. Tämän jälkeen määritelmät laitetaan vierekkäin ja samankaltaiset yhdistetään pareiksi. Tämän jälkeen kaksi paria yhdistetään keskenään. Voitte nyt myös kirjoittaa lisää määritelmiä.
4. Toistakaa sama määritelmien yhdistäminen toisiinsa, kunnes teillä on jäljellä yksi, ryhmänne yhdistelemä määritelmä vihapuheesta.
5. Nyt kun kaikki ryhmästä ymmärtävät, mitä vihapuheella tarkoitetaan, kirjoittakaa ylös esimerkkejä internetissä näkemistänne vihapuhekommenteista. Voitte myös piirtää esimerkkejä.
6. Yrittäkää ryhmänä keksiä mahdollisia tapoja lopettaa vihapuhe.

Jälkipuinti:

- ◆ Miltä vihapuheen saaminen tuntuu?
- ◆ Miten vihapuhetta voidaan ehkäistä?
- ◆ Miten voimme toimia, kun huomaamme vihapuhetta?

Tämän harjoitteen on valinnut DUI LEG og VIRKE.

Lapsia Esplacista / Lapsia Nuorista Kotkista /Lapsia Kinderfreunde/Rote Falkenista

Lainaukset:

1. Cambridge English Dictionary: Hate speech. (2022). Viitattu 3.3.2022.

<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/hate-speech> 31

Lähteet:

Tässä osiossa on luettelo asioista jotka ovat auttaneet luomaan tämän työkalupakin.

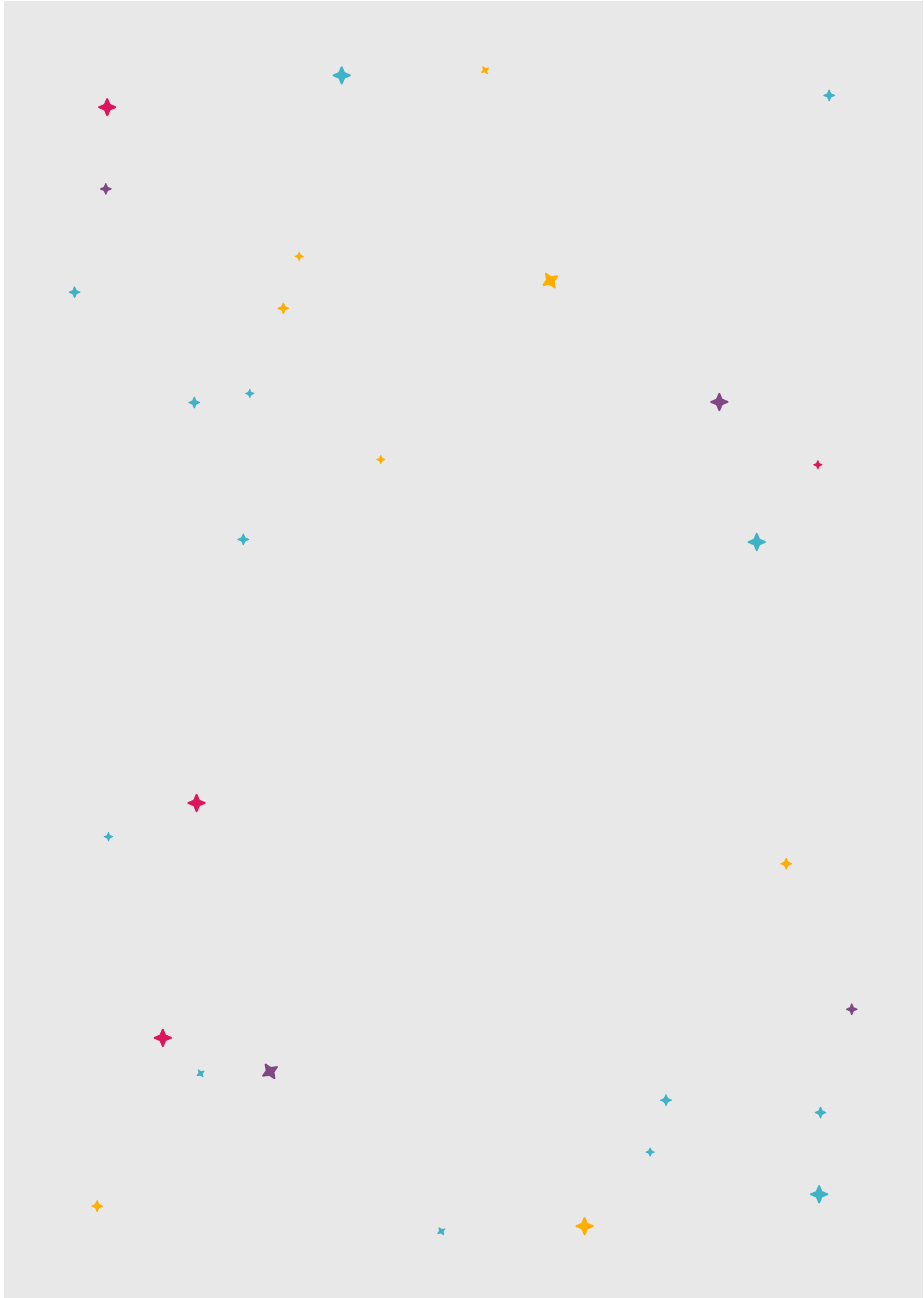
- ✦ Compass and Compasito
- ✦ Rainbow resources
- ✦ Peace Education Handbook
- ✦ Building Bridges
- ✦ IFM-SEI Code of Conduct

https://www.childrightsconnect.org/wp-content/uploads/2019/08/cf_crc_translation_guide_final.pdf

<https://www.unicef.org/media/60981/file/convention-rights-child-text-child-friendly-version.pdf>

<https://www.coe.int/en/web/european-youth-foundation/definitions>

<https://www.unicef.org.au/our-work/information-for-children/un-convention-on-the-rights-of-the-child>

Me IFM-SEI:ssa uskomme, että koulutus on tehokas työkalu, jolla voidaan saada aikaan muutos maailmassa. Emme puhu ainoastaan lapsen oikeuksista, vaan mahdollistavan ympäristön luomisesta – ympäristön, jossa lapset ja nuoret oppivat vaikuttamaan ja saavat osallisuuden kokemuksia.

Tästä työkalupakista löydät tietoja ja harjoitteita, joiden avulla niin lapset keskenään kuin aikuiset lasten opastuksella voivat opiskella lapsen oikeuksia.

Lasten luomia harjoitteita lapsille.

Työkalupakin sisältö edustaa kirjoittajiensa näkemyksiä ja on yksin heidän vastuullaan. Euroopan komissio ei ota vastuuta työkalupakin sisältämien tietojen mahdollisesta käytöstä.

Kiitos, että seuraat mukana!